

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XIII. Leges civiles prohibent ne iudex appellationis causam remittat in provincias. quod fraudi fuit Balsamoni; cùm non intelligeret in Concilio Sardicensi non agi de appellatione, sed tantùm de ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

tertio videlicet, quarto, & septimo. Transpositi sunt tamen haud dubie hi canones, remouendique ab hoc loco sunt quintus & sextus, qui de materia prorsus diuersa tractant, ut tertius, quartus, & septimus simul collocentur. Quod eo eordine fieri potest, ut ponantur v. vi. & vii. quemadmodum citantur in collectione Ferrandi Diaconi; vel iii. iv. & v. ut habet collectio Græca.

X. Vnusquisque eorum canonum, quos ex collectione Dionysiana ab Ecclesia Romana recepta proferam, quiddam speciale continet quod in aliis non habetur. Quippe tertius iubet ut si quisquam Episcopus existimet sibi iustam causam suppeterere postulandi ut negotium retractetur, primi iudices ad Episcopum Romanum scribant, ut si retractandi locus erit, is iudices donet; si verò secus ei visum fuerit, res constituta suum robur obtineant. Itaque hic canon Episcopo Romano tribuit supremam auctoritatem discernendi revisionem, aut eam denegandi, dato insuper jure delegandi novos iudices. Canon autem quartus vetat ne in locum Episcopi dejecti alius substituatur, donec causa fuerit in iudicio Episcopi Romani determinata. Vis pontificiæ auctoritatis continetur hoc canone. Ejus porro sensus hic est, ut velit non antè ordinari posse Episcopum in loco depositi quàm determinatum fuerit apud apostolicam sedem an revisio concedenda sit dejecto, atque adeo supersedendum esse interim quoad hoc executione iudicij facti in provincia. Nihil tamen hujuscemodi vetat quoad depositionem damnati, quam nihilominus peragebant, ut ostendami in capite vigesimo primo. Quanquam canon quintus & septimus Concilij Sardicensis id satis manifestè docent.

XI. Septimus ergo canon præscribit ordinem iudiciorum, postquam ab Episcopo Romano concessa fuerit revisio, atque ita agendum esse eo casu, ut Summus Pontifex donet iudices ex vicina provincia, qui causam retractent cum prioribus iudicibus; tum ut Pontifex Legatum quoque mittere possit Concilio præfuturum, si ipsi visum fuerit aliquem esse mittendum. Revisio hæc omnino similis est *propositioni* quam vocant *erroris* adversus decretum Parlamenti, quæ rescripto Principis instituitur: cui definiendæ interesse debent priores iudices, itèmq; par novorum iudicum numerus, ac præterea duo.

XII. Interpretes Græci Zonaras & Balsamo, qui commentarios ediderunt in hos canones Sardicenses, itèmq; Armeno-

pulus in Epitome canonum, genuinum eorum sensum non ceperunt. Contendunt enim licere Episcopo damnato rursus appellare à iudicio lato ab Episcopis quos Pontifex Romanus delegaverit. Rationem autem huius opinionis Balsamo petit ex canone quarto, tamen si is additio tantum sit ad tertium, ad supersedendum videlicet executione primæ sententiæ, ut ipsa canonis verba indicant. Id sanè vidit Hincmarus: qui post laudatos canones tertium & septimum Synodi Sardicensis, quarti synopsis his verbis expressit: *Interim tamen alter Episcopus non ordinetur.* At Zonaras, quem sequitur etiam Balsamo, secundam hanc appellationem institutam putat his verbis septimi canonis: *Quod si is qui rogat causam suam iterum audiri.* Et tamen certum est ea verba respicere tantum ad primum iudicium.

XIII. Hæret autem Balsamoni aqua, ex eo quòd cum legibus Principum prohibitum sit ne iudex appellationis causam remittat in provincias, hi tamen canones decernunt ut Pontifex Romanus iudices donet in provinciis. Itaque eò confugit ut dicat *presentem canonem esse specialem, & ita dictum esse propter viæ longitudinem, & ne vexetur Episcopi in adeo longinquam & alienam regionem trahendi.* At gravius laborat idem Balsamo in explicatione iudicij secundæ appellationis, quæ rursus committitur iudicibus delegatis ex provincia finitima ei à cuius iudicio appellatum fuit. Quod adversum est legibus; idèoque Balsamo id dictum esse putat *specialius*; nisi si quis dicere velit secundos iudices non esse eosdem cum primis. *Si autem dixerit, inquit, alios esse Episcopos qui sententiam tulerint, nihil invenies repugnans.* Sed lapsus heic non esset Græcus iste interpres, si animadvertisset novum istud iudicium institutum non esse ad iudicandam appellationem, sed ad retractandum negotium, neque duas in una eadèmq; causa appellationes introduci ab his canonibus, sed tantum ex postulationem.

XIV. Sed illud monendum est, non esse me inventorem huius interpretationis canonum Sardicensium. Eam quippe hausi ex illustri quodam loco Hincmari Remensis Archiepiscopi. Scribit is in epistola ad Ioannem octavam Papam, quæ nomine Caroli Calvi Imperatoris scripta est, auctoritatem à Concilio Nicæno tributam synodis provincialibus ad iudicandos Episcopos violatam non esse sed potius confirmatam in synodo Sardicensi, quæ præcipit ut causa Episcopi depositi terminetur in eius provincia, secundum sententiam nimirum eorum Episcoporum qui ipsum prius iudicaverant, itèmq; Episcoporum